

תמצית הפרשה

פרשת עקב

משה רבינו ממשיך להזהיר את עם ישראל לשמור על המצוות, לירא מד' ולאהוב אותו, לזכור את הניסים שעשה להם, שניסים אלו יהיו גם בכיבוש הארץ, ויזהרו שלא לשכוח את הקב"ה. כמו כן מתאר משה רבינו לישראל את חטא העגל, ואת מה שהקב"ה התרצה להם. בנוסף נזכרים בפרשה מספר מצוות, כמו התרחקות מעבודה זרה, ברכת המזון, יראה ואהבה הליכה בדרכיו עבדות ודביות, אהבת הגר, וכן נאמרה פרשת 'והיה אם שמוע' בה נאמר לישראל שאם ישמרו על המצוות יהיה להם טוב, והוזהרו שאם יחטאו יגלו, וכן נצטוו במצוות תפילין, לימוד הבנים, ומזוזה.

אם ישראל ישמרו על המצוות הם יברכו בברכות רבות.

כיבוש הארץ - אין לפחד מהגויים הנמצאים בארץ ישראל, כי הנצחון יהיה בניסים כמו שהיה במצרים, ד' ישלח את הצרעה להשמידם, וההשמדה תהיה לאט כדי שלא תרבה חית השדה.

אסור לקחת מפסיליהם וצריך לשורפם.

יש לזכור את הדרך שד' הוליך את ישראל במדבר. ד' מביא אתכם לארץ טובה, וצריך להשמר לא לכפור בטובה, ולחשוב שכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, ואם ישכחו את ד' ויעבדו ע"ז יאבדו.

הסיבה לירושת הארץ - משה רבינו אומר לישראל שכשינצחו את הגויים לא יחשבו שזה בזכותם, אלא זה ברשעת הגויים ובגלל ההטחה לאבותיהם, כי ישראל הם עם קשה עורף, וד' רצה להשמידם אחרי חטא העגל לולא תפילתו, וכן ישראל חטאו בתבערה במסע ובקברות התאווה, וגם בחטא המרגלים רצה ד' להשמידם לולא תפילתו שיסלח להם כדי שלא יאמרו שד' לא יכול להכניסם לארץ. הקב"ה נתן למשה רבינו לוחות שניות, והם הונחו בארון, ובני לוי לפי שלא חטאו בעגל הובדלו לעבודת המשכן.

הקב"ה שואל מישראל את שמירת המצוות, ויראה ואהבה הליכה בדרכיו מילת ערלת הלב ודביות בו, ואהבת הגר.

שמירת המצוות הזכות לירושת הארץ וההצלחה בה - אתם ראיתם את הניסים בתוך מצרים ובים סוף, והניסים שהיו במדבר ובליעת האדמה את דתן ואבירם, ותשמרו את המצוות ובזכות זה תאריכו ימים על האדמה, ארץ ישראל תלויה במטר השמים ועיני ד' בה תמיד, ואם תקיימו את המצוות ירד גשם ותצמח התבואה, אבל אם תסורו מאחרי ד' לא ירד גשם והאדמה לא תצמיח תבואה, ותאבדו מהארץ הטובה, וכתבו זאת על התפילין ועל המזוזות, ואם תשמרו את המצוות תרשו את הארץ עד נהר פרת כמו שד' דיבר לכם.

הפטרה - ישראל יטענו שד' שכח אותם, וד' אומר להם שאינו יכול לשכוח אותם כמו שאמא לא שוכחת את בנה, והוא יגאל אותם ויחזיר את כולם לארץ ישראל בכבוד רב. כמו כן מוכיח הנביא את ישראל על עוונתיהם, ומזהירם לשוב לקב"ה, ואומר לישראל שהקב"ה שלח אותו לומר לישראל את הנבואות, ונתן לו לשון לימודים לדעת כיצד לאומרים, ולמרות שהוא מסתכן בדבר הוא אומר את הנבואות, כי הקב"ה יעזור לו.